

Способи вирішення проблеми об'єктивності оцінки знань учнів у системі середньої освіти Франції.

Литвиненко В.Ю.

ст. викладач кафедри іноземних мов

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Модернізація систем оцінювання як один із важливих напрямів реформування національних систем освіти набула особливого на початку ХІ століття. До цього спричинили, зокрема, такі тенденції розвитку освіти у більшості європейських країн як:

- урізноманітнення напрямів освітньої підготовки та державних навчальних закладів, покликаних її реалізовувати;

- демократизація освіти, що полягає насамперед у наданні більшої свободи учням та їх батькам у виборі напрямів навчання і відповідно закладів освіти;

- децентралізація освіти, тобто надання більших прав і можливостей місцевим органам влади в організації та контролюванні діяльності шкільних закладів;

- інтенсивний розвиток недержавного та приватного сектора в освіті.

Увага до вдосконалення методик оцінювання якості та результативності навчального процесу у школі посилюється також і сучасними інтеграційними процесами в Європі. Необхідність віднаходження консенсусу щодо концептуальних засад оцінювання успішності учнів визнається сьогодні багатьма зарубіжними фахівцями як одна з найважливіших і нагальних проблем. Наразі, працюючи над її вирішенням, європейські педагоги визначили ключові питання, які вимагають адекватних сучасності відповідей, а саме:

- що має бути сьогодні предметом оцінювання шкільних знань: коефіцієнт співвідношення індивідуальних досягнень учнів і

середньостатистичної успішності учнів відповідної вікової когорти (оцінювання відносно норми), чи коефіцієнт успішності учня відносно незалежного стандарту (оцінювання відносно критерію)?

- які способи перевірки правильності учнівських відповідей та міркувань забезпечать вірогідність та валідність оцінок, які їм виставлятимуть учителі?

- яким чином має бути забезпечена якість оцінювального процесу?

Успішне вирішення зазначених проблем дасть змогу, на думку європейських педагогів, побудувати спільну систему діагностики рівня навченості молодих європейців, і посприяти тим самим зростанню їх освітньо-фахової мобільності у європейському освітньому просторі.

Наближення та узгодження систем оцінювання учнівських знань у європейських країнах потребує насамперед ретельного їх вивчення. А відтак дедалі більшої актуальності та значення набувають наукові дослідження, які стосуються цієї педагогічної проблеми. Враховуючи перспективи інтеграції України до європейського освітнього простору, зростає потреба в таких дослідженнях і в царині вітчизняної педагогічної науки. З огляду на це пропонуємо наукову розвідку щодо шляхів та способів реалізації оцінної педагогічної діяльності у французькій школі.

Запровадження сучасної системи оцінювання учнів у французькій школі мало на меті:

- сприяти покращанню знань кожного учня;
- виявляти прогалини в знаннях учнів на початку навчального року з метою їх усунення;
- надавати індивідуальну допомогу учням, які її потребують, в процесі опанування програмними знаннями;
- залучати державні та громадські структури до партнерської співпраці зі школою з метою покращання якості освітньої підготовки учнів;
- демократизувати механізми контролю за якістю освітнього процесу в школах, залучаючи з цією метою громадськість до обговорення показників успішності учнів на загальнонаціональному та регіональному рівнях.

Сучасна практика оцінювання успішності французьких школярів засвідчує дієвість і плідність такої освітньої політики. Вона дає змогу отримувати необхідну інформацію про рівень знань та навчальні досягнення учнів, ефективно здійснювати моніторинг якості освітньо-фахової підготовки молоді на локальному, регіональному та національному рівнях.

Оцінювання знань учнів, як педагогічне явище, є органічною і невід'ємною складовою функціонування французької системи середньої освіти, а отже, може бути зрозумілим лише в контексті його об'єктивних зв'язків і відношень з іншими елементами цієї системи.

Навчання школярів у системі середньої освіти Франції триває 11 років і здійснюється в три етапи – початкова школа (6-11 років), основна школа (середній цикл 1) (11-15 років) і старша середня школа (середній цикл 2) (15-18 років).

Після закінчення початкової школи усі без винятку діти без іспитів вступають до коледжу (основна середня школа). Рішення про переведення школяра до наступного циклу навчання приймається спільно батьками, вчителями, вихователями, адміністрацією школи та представниками місцевої влади. Однак наприкінці навчання у початковій школі знання учнів підлягають тестуванню з метою виявлення їх навчальної компетентності у таких насамперед шкільних дисциплінах як математика та французька мова. Діти, які виявляють недостатній, порівняно з визначеним програмою, рівень знань з цих предметів мають шанс надолужити відставання під час навчання у коледжі.

З цією метою інформація про таких дітей надсилається до Міністерства освіти Франції, де і вирішується питання цільової фінансової допомоги школам, призначеної на організацію додаткової педагогічної роботи з відстаючими учнями. Така робота розпочинається вже на самопочатку коледжової освіти і може бути різною за змістом та формою: індивідуальні, групові заняття з учнями, факультативи, навчальні модулі тощо. У разі швидкого й успішного подолання труднощів у навчанні дітьми,

для занять із якими виділено додаткові кошти, останні не відкликаються зі школи і можуть витрачатись на інші навчальні потреби за рішенням адміністрації колежу. Така освітня політика здійснюється з метою уникнення другорічництва, практика якого не виправдала себе ні з матеріальної ані з тактичної точок зору. Адже, як свідчать статистичні дані, другорічництво призводить лише до зниження рівня знань і зменшує шанси учнів на отримання повноцінної середньої освіти (в середньому 44% випускників початкових класів досягають випускних класів ліцею, тоді як шанси тих, хто хоч раз був другорічником зменшуються до 3%).

Під час навчання у колежі, адміністрація навчального закладу розсилає наприкінці кожного триместру спеціальні картки, які містять результати поточного оцінювання учнівських навчальних досягнень. Такий педагогічний прийом здійснюється з метою інформування батьків про успішність їхніх дітей. З одного боку, це стимулює учнів отримувати якісні знання, з другого - дає змогу батькам контролювати навчальну діяльність дитини і відповідним чином реагувати на неї. Дитина отримує заохочення від батьків, якщо рівень її успішності є задовільним, або добрим, або ж батьки у разі потреби вдаються до дисциплінарних та виховних заходів та санкцій. Наразі Міністерство освіти Франції здійснює також і періодичний випуск спеціалізованих вісників, які покликані інформувати широкий педагогічний загал та громадськість про загальнонаціональні показники успішності французьких школярів, а також про відповідні досягнення в окремих академічних відділках освіти, навчальних закладах тощо.